

- ¹ *Сітинський В.* Іван Мазепа. Людина і меценат. - Філадельфія, 1951. - С.9.
- ² *Оглоблін С.* Гетьман Іван Мазепа і Москва // Іван Мазепа і Москва. - К., 1994. - С. 20.
- ³ Там само. - С.21.
- ⁴ Гетьман Іван Мазепа: Писання. - Краків; Львів, 1943. - С. 44.
- ⁵ *Мацьків Т.* Гетьман Іван Мазепа в західноєвропейських джерелах 1687 - 1709. - Мюнхен, 1988. - С. 105.
- ⁶ Там само.
- ⁷ *Задко В.* В слові - історія // Голос Присеймів'я (м.Бахмач). - 1993. - 10 липня.
- ⁸ *Білодід О., Бражник І.* Пересопницьке Євангеліє і клятва президента Л.Кравчука.

- ⁹ *Овєнко І.* Українська культура. - К., 1918. - С. 141.
- ¹⁰ *Павленко С.* Загибель Батурина 2 листопада 1708 року. Чернігів, 1994. - С. 14.
- ¹¹ *Сітинський В.* Іван Мазепа: Людина і меценат. - С. 31.
- ¹² *Шевчук В.* Від упорядника // Мазепа. - К., 1992. - С.7.
- ¹³ *Шляпкин И.* Св. Димитрий Ростовский и его время (1651-1709 г.). - СПб., 1891. - С.50.
- ¹⁴ Чернігівщина: Енциклопедичний довідник. - К., 1990. - С. 908.
- ¹⁵ Картины церковной жизни Черниговской епархии из IX - вской ее истории. - Киев, 1911. - С.109.
- ¹⁶ *Стаховський А.* Хрест // Іван Мазепа. - К., 1992. - С. 104 - 105.

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

Н.Солонська

У перспективі - співробітництво

Недовзі в ЦНБ ім. В.І.Вернадського буде відкрито Єврейську бібліотеку, а в Інституті історії, філософії та регіональних студій Єврейського університету в Єрусалимі - Українську наукову бібліотеку. Заплановано широкий спектр співробітництва, зокрема підготовка і перепідготовка для ЦНБ спеціалістів з юдаїки, розгортання видавничої діяльності.

У 1926 р. в Академії наук було організовано Кафедру Єврейської культури, а в 1929 р. вона одержала статус Інституту. В 1936 р. його перетворюють у Кабінет з дослідження єврейської літератури, мови й фольклору.

Засновники АН В.І.Вернадський та А.Ю.Кримський вважали потрібним створити в Національній книгозбірні (тепер - ЦНБ) відділ «Orientalia» (Єврейський відділ). У 1927 р. він нараховував 11 тис. книжкових одиниць східними мовами.

У Відділі єврейської літератури було зібрано матеріали єврейською мовою за всі часи; літературу іншими мовами про єврейську культуру, історію, фольклор; газети.

У 1939 р. Відділ єврейської літератури мав 250 576 од. зб. Було розібрано книг - 133 490 екз.; устанавлено на полицях - 50 тис. екз.; заіндексовано - 50 тис. екз.; відображено в каталогах - 80 тис. У 1940 р. зафіксовано: читачів - 82; відвідувань - 333; книговидача - 511; консультацій - 47.

У роки війни єврейська література перебувала в евакуації в Уфі. Повернулася.

Фонд єврейської літератури збирався роками зусиллями багатьох учених та численних ентузіастів. З причин, незалежних від ЦНБ, цей масив з 1950 до 1990 р. знаходився у непридатних приміщеннях. Знищення каталогів, згідно з розпорядженням урядових органів, унеможливило введення цих фондів у науковий та культурний обіг, зробило недоступним для читачів. Тільки в 1990 р. для цього масиву літератури було надано приміщення. Розпочалася робота з каталогізації, відновлення.

Цей фонд - спільна історико-культурна спадщина єврейського та українського народів. Він поступово має бути підготовлений до комплексного наукового вивчення і широкого обігу. Цьому сприяла постанова Президії АН України «Про наукове освоєння і введення в культурний обіг колекцій єврейської літератури бібліотек АН України». Академія надала і матеріальну допомогу для упорядкування фонду.

Влітку 1990 р. в ЦНБ працювали спеціалісти з Ізраїлю - професор Г.Вайнер, завідуючий кафедрою Ідіш-Іврит Бар-Іланського університету, професор Н.Дов з фольклорного центру гебраїки Ієрусалимського університету. ЦНБ уже кілька років плідно співробітничав з Єрусалимським інститутом єврейських студій у науковому освоєнні цього фонду. Директор інституту проф. Менахем Фельдман допомагає працівникам ЦНБ у підготовці каталогу Івритських та Ідишських книг і рукописів, бібліотечно-бібліографічному упорядкуванні фонду, підготовці рукописів до мікрофільмування і

видання. Міжнародна благодійна організація «Джойнт» безкоштовно передала ЦНБ понад 1000 нових книг з гебраїки.

З Національною бібліотекою держави Ізраїль складено програму тривалого співробітництва. У березні 1994 р. підписано дві конкретні угоди. Зокрема: про співробітництво між Національною й Університетською бібліотекою (м.Єрусалим) і ЦНБ ім. В.І.Вернадського.

З метою розвитку наукових досліджень у галузі історії й культури народу Ізраїлю і з метою використання наукових джерел, якими в минулому було неможливо користуватися і які були просто невідомі, з метою підвищення рівня наукових досліджень у галузі науки й культури єврейського та українського народів - винятково для наукових цілей сторони домовляються про спільну роботу в галузях:

1. Фотографування рукописів, які знаходяться в ЦНБ.

1.1. ЦНБ згодна на мікрофільмування всіх єврейських рукописів, які вона зберігає, з передачею мікрофільмів до Національної та Університетської бібліотек згідно з тим, як це викладено далі:

1.2. Національна й Університетські бібліотеки постачатимуть ЦНБ плівку й хімреактиви, необхідні для виконання згаданого у параграфі.

1.3. Національна й Університетська бібліотеки постачають ЦНБ одну фотокамеру типу ДОКУМАТОР ДАС.

1.4. Національна й Університетські бібліотеки виплатять ЦНБ 0,25 дол. за кожен кадр мікрофільму («Фраме»).

1.5. ЦНБ постачатиме до Національної й Університетської бібліотеки мікрофільми за домовленням.

1.6. ЦНБ отримує у своє розпорядження негативи і позитиви.

1.7. Роботи по мікрофільмуванню почнуться найближчим часом.

1.8. Усі права зберігаються за ЦНБ.

1.9. Інститут фотокопій Івритських рукописів у межах його поточної діяльності зробить каталогізацію мікрофільмованих рукописів і надсилатиме до ЦНБ відбитки каталогічних списків. <...>

Угода про відкриття спеціалізованих наукових бібліотек

З метою розвитку наукового співробітництва між Єврейським університетом в Єрусалимі і НАН України та для розвитку культур єврейського й українського народів сторони домовляються:

1. Відкрити Єврейську наукову бібліотеку в ЦНБ.

2. Відкрити Українську наукову бібліотеку в Інституті історії, філософії та регіональних студій Єврейського університету в Єрусалимі.

3. Сприяти одна одній у комплектуванні вказаних бібліотек гуманітарною літературою згідно з попередніми замовленнями.